

Direktoratet for høyere utdanning og
kompetanse

Deres ref.

Vår ref

Dato

23/394-

20. desember 2023

Tildelingsbrev til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse for 2024

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2024, jf. Innst. 12 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024), sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2024.

Tildelingsbrevet og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på virksomhetens nettsider så snart de er mottatt, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2024 består av følgende deler:

1	Innledning.....	2
2	Mål	5
3	Tildeling 2024.....	7
4	Andre forutsetninger og krav.....	16
5	Rapportering og resultatoppfølging.....	18

1 Innledning

1.1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Kunnskap og kompetanse er avgjørende for et omstillings- og konkurransedyktig Norge. Regjeringen fører derfor en offensiv kunnskapspolitikk som tar hele landet i bruk.

Regjeringen arbeider for en kunnskapssektor preget av tillit og faglig frihet, og for fagskoler, universiteter og høyskoler kjennetegnet av mangfold og egenart.

I Meld. St. 14 (2022–2023) *Utsyn over kompetansebehovet i Norge* peker regjeringen på de viktigste kompetansebehovene fremover og hvilke grep innenfor kunnskapssektoren som skal bidra til fortsatt høy sysselsetting i Norge. I Meld. St. 5 (2021–2022) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2023–2032)* fastsettes overordnede mål for norsk høyere utdanning i et tiårsperspektiv. Regjeringen forventer at direktoratet bidrar til å følge opp utsynsmeldingen og langtidsplanen. Departementet har lagt fram forslag til ny universitets- og høyskolelov (se Prop. 126 L (2022–2023)) og tar sikte på at en ny lov kan tre i kraft 1. august 2024. Departementet vil involvere HK-dir i arbeidet med å oppdatere forskriftene til loven.

Regjeringen vil våren 2024 legge frem en stortingsmelding med et samlet forslag til nytt opptakssystem til universiteter og høyskoler og en stortingsmelding om profesjonsutdanningene med særskilt vekt på lærer-, ingeniør- og helse- og sosialfagutdanningene. Direktoratet forventes å bidra i oppfølgingen av meldingene. I 2025 vil regjeringen legge frem en stortingsmelding om høyere yrkesfaglig utdanning (HYU).

Innenfor HK-dirs ansvarsområder vil regjeringen i tillegg til de omtalte dokumentene minne om følgende politiske ambisjoner:

Høyere utdanning er avgjørende for norsk konkurransekraft og for videreutvikling av velferdssamfunnet. I en tid med knapphet på høyt utdannet arbeidskraft må dimensjoneringen tilpasses samfunnsbehovene, og kvaliteten må styrkes slik at studentene lykkes i sine studier og kommer ut i relevant arbeid.

Fagskolene tilbyr praktiske utdanninger som arbeidslivet har behov for, og et viktig kjennetegn med fagskoleutdanningene er at de er utviklet i nært samarbeid med arbeidslivet. Regjeringen ønsker at fagskolesektoren skal vokse, og er opptatt av at kapasitetsveksten ikke skal gå ut over kvaliteten i fagskoleutdanningene.

Regjeringen vil tilrettelegge for at flere voksne fullfører videregående opplæring. Det skal bli enklere å bygge videre på den kompetansen en allerede har og å ta utdanning ved siden av jobb eller i livssituasjoner der det er vanskelig å delta i opplæring på fulltid. Videre er det et mål å gi flere muligheten til å fullføre en fagopplæring og få en varig tilknytning til arbeidslivet. For at virkemiddelapparatet skal kunne virke sammen, er det viktig at de involverte direktoratene har god kontakt.

Regjeringen vil utvikle en bred kompetansereform for arbeidslivet i samarbeid med partene i arbeidslivet. Direktoratet blir viktig i arbeidet, gjennom sin rolle både som sekretariat og fagdirektorat.

Internasjonalisering er en forutsetning for kvalitet i norsk utdanning og opplæring og bidrar til å gi unge mennesker verdifull kompetanse om de komplekse utfordringene verden står overfor. Regjeringen ønsker økt deltakelse i EUs program for utdanning – Erasmus+ og vil også styrke samarbeidet med strategisk viktige land utenfor EU, i tråd med Meld. St. 7 (2020–2021) *En verden av muligheter — Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning*, Strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet og

Panoramastrategien. Internasjonalt kunnskapssamarbeid har de siste årene samtidig blitt stadig mer krevende i lys av utviklingen i den geopolitiske situasjonen. Regjeringen forventer at direktoratet gjør gode avveininger mellom åpenhet og sikkerhet, jf. [retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid](#).

Regjeringen mener at vi fortsatt skal investere mye i høyere utdanning og kompetanse. Samtidig blir det økonomiske handlingsrommet stramt fremover. Regjeringen må derfor finne rom for å prioritere viktige utdannings-satsinger innenfor gjeldende budsjettammer. Alle virksomheter må være innstilt på å gjøre omprioriteringer for å møte de viktigste samfunnsbehovene.

HK-dir er en viktig faglig rådgiver for Kunnskapsdepartementet. Departementet forventer at direktoratet evaluerer og oppnår gode resultater og effekter av ordninger og tjenester de forvalter, samt at direktoratet bidrar til et godt kunnskapsgrunnlag for politikkkutforming. Departementet ser fram til HK-dirs bidrag til departementets budsjettarbeid, stortingsmeldinger og andre prosesser i kunnskapssektoren.

1.2 Særskilte forventninger

HK-dir må prioritere gjennomføringen av lovpålagte oppgaver, innenfor forsvarlig saksbehandlingstid. Lovpålagte oppgaver er blant annet opptak til fagskoler, universiteter og høyskoler, sekretariat for felles klagenemnd, og godkjenning av utenlandsk utdanning (inkl. klagebehandling). Kunnskapsdepartementet forventer også at HK-dir fremover prioriterer å bygge opp nødvendig juridisk kompetanse i bredden av porteføljen.

Kunnskapsdepartementet omtaler i Prop. 1 S (2023–2024) en utfasing av flere av HK-dirs tilskuddsordninger rettet mot kvalitetsutvikling, internasjonalisering og desentralisert og fleksibel utdanning. Departementet har behov for tett dialog med direktoratet om hvordan dette skal håndteres og hvordan direktoratet fremover skal innrette sitt arbeid for å styrke kvaliteten og tilgjengeligheten i høyere utdanning.

Som ledd i oppfølgingen av tiltak som kommer i stortingsmeldingen om profesjonsutdanningene forventes HK-dir å bidra til sammenstilt og mer tilgjengelig statistikk og kunnskap om hva som virker for å mobilisere og inkludere en mangfoldig studentgruppe.

HK-dir har bidratt til utviklingen av regjeringens handlingsplan for norsk fagspråk i academia, og vil få en viktig rolle i oppfølgingen, se nærmere omtale i vedlagte oppdragsbeskrivelse. HK-dir bes også bistå med sin kompetanse og jobbe sammen med universiteter og høyskoler om informasjonsdeling og koordinering av tiltak for studenter med norsk som andrespråk.

HK-dir skal kontinuerlig jobbe med å utvikle informasjons- og veiledningsoppgavene knyttet til opptak til norsk utdanning, godkjenning av utenlandsk utdanning, yrkesgodkjenning og karriereveiledning. Departementet forventer at HK-dir arbeider for en best mulig sammenheng mellom de brukerrettete tjenestene.

Arbeidsmarkeds-, integrerings- og utdanningsmyndighetene har felles mål om å gi flere muligheten til å fullføre en fagopplæring og få en varig tilknytning til arbeidslivet. Virkemidlene for å få til dette ligger både i AV-dir, IMDi, HK-dir, Lånekassen og

Utdanningsdirektoratet. For at virkemiddelapparatet skal kunne virke sammen slik at flere fullfører en fagopplæring, er det viktig at de ulike direktoratene har god kontakt med hverandre for utveksling av kunnskap og erfaring på sine områder.

HK-dir har et sentralt ansvar i oppfølgingen av Fullføringsreformen fra høsten 2024, med implementering av modulisert opplæring for voksne, og med videreutvikling av karriereveiledning både for ungdom og voksne. Departementet forventer godt samarbeid mellom direktoratene for å implementere reformen. Departementet ser også at det fremover er behov for at direktoratet i større grad enn tidligere samarbeider med Lånekassen i utviklingen av kunnskapsbaserte virkemidler for livsopphold. Dette gjelder særlig for arbeidet med den nye fleksible utdanningsstøtteordningen for voksne i jobb, kompetanselånet.

Direktoratet forventes, i godt samarbeid med Sikt, å utvikle et nytt opptakssystem til høyere utdanning, samtidig som at opptakene gjennomføres med lavest mulig risiko før et nytt system implementeres, jf. punkt 3.1.

Kunnskapsdepartementet forventer at HK-dir fortsetter arbeidet med datakvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning (HYU), og bidrar til et forsvarlig system som støtter opp om fylkeskommunenes rolle som forvalter av studieplassmidler til fagskolene. HK-dir forventes også å samarbeide med NOKUT og fylkeskommunene om å sikre gode løsninger for forvaltning og kvalitetsutvikling i fagskolesektoren. Dette innebærer også å bidra til informasjonsarbeid overfor aktørene i sektoren, utvikling av kunnskapsgrunnlag gjennom blant annet videreutvikling av *Tilstandsrapport for høyere yrkesfaglig utdanning*. HK-dir vil fra 2024 få ansvar for kandidatundersøkelsen i HYU, og Kunnskapsdepartementet forventer at HK-dir ser *Tilstandsrapport for høyere yrkesfaglig utdanning* og kandidatundersøkelsen i sammenheng og slik bidrar til et mer helhetlig kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling i høyere yrkesfaglig utdanning.

HK-dirs rolle knyttet til internasjonalisering og internasjonalt samarbeid spenner bredt og dekker alle utdanningsnivåer. Departementet er opptatt av at HK-dir i sitt arbeid bidrar til at regjeringen når de høye ambisjonene innenfor internasjonalt samarbeid. Det forventes også at HK-dir, som nasjonalkontor for Erasmus+, bidrar i arbeidet med nasjonale posisjoner inn mot neste programperiode.

Kunnskapsdepartementet forventer at HK-dir videreutvikler sektoransvaret innenfor sikkerhet og beredskap i tett dialog med departementet. Det forventes at HK-dir identifiserer relevante risikoreducerende tiltak innenfor informasjonssikkerhet og personvern, samfunnssikkerhet og beredskap og nasjonal sikkerhet, og er i stand til å foreslå og utvikle virkemidler for å gjennomføre tiltakene.

Videre forventer Kunnskapsdepartementet at HK-dir prioriterer ressurser til løpende oppdatering og videreutvikling av retningslinjer og verktøy for ansvarlig internasjonalt samarbeid, og at HK-dir bidrar til styrket kunnskap om ansvarlig internasjonalt samarbeid hos relevante institusjoner.

Departementet har nylig vedtatt ny forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. Forskriften trer i kraft 1. august 2024. HK-dir bes om å utarbeide oppdatert veiledning til forskriften.

Departementet vil i 2024 gi HK-dir et oppdrag om å etablere et tverrsektorielt samarbeid om å utvikle og videreutvikle løsninger for å møte mangelen på kompetent arbeidskraft.

Se ellers vedlegg Særskilte oppdrag til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse - 2024.

2 Mål

2.1 Målstrukturen for sektoren

Kunnskapsdepartementet har tre overordnede mål:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

De tre hovedmålene beskriver samfunnsoppdraget til Kunnskapsdepartementet og blir utdypet gjennom åtte undermål som er beskrevet i kap. 1 Hovedinnledning i Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet.

Virksomhetene spiller en viktig rolle for å nå målene. Det er viktig med godt samspill mellom Kunnskapsdepartementets underliggende virksomheter slik at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2.2 Mål for HK-dir

Nedenfor følger mål og styringsparametere for direktoratets virksomhet.

Kunnskapsdepartementet understreker at HK-dir skal rapportere på *effekter og resultater* av direktoratets virkemidler og arbeid.

Mål 1: Utdanningsinstitusjoner og opplæringstilbydere har tilbud av høy kvalitet

Styringsparametere

- 1.1 Kvalitetsutvikling i utdanningene og livslang læring
- 1.2 Internasjonalisering i hele utdanningsløpet
- 1.3 Samordning og iverksetting av digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren
- 1.4 Inkluderende og universelt utformet læringsmiljø

Mål 2: Den enkelte har god kunnskap om og tilgang til utdanning, karriereveiledning og livslang læring

Styringsparametere

- 2.1 Effektivitet og brukervennlighet i opptak til høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- 2.2 Effektivitet og brukervennlighet i norskopplæringstilbud for voksne innvandrere
- 2.3 Tilgang til fleksible utdannings- og opplæringstilbud hele livet, i hele landet

2.4 Tilgang til og bruk av karriereveiledningstjenester av høy kvalitet

2.4 Tilgang på og bruk av nøytral og kvalitetssikret informasjon om kvalifikasjoner, utdanning og arbeidsmarked

Mål 3: Dokumentasjon av utdanning, kompetanse og kvalifikasjoner gir den enkelte adgang til utdanning og arbeid

Styringsparametere

3.1 Kvalitet i innhold og rammer for gjennomføring av prøver i norsk og samfunnskunnskap samt statsborgerprøve, rettet mot voksne innvandrere

3.2 Effektivitet og brukervennlighet i godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkeskvalifikasjoner

3.3 Tilbydernes og veiledningsapparatets kunnskap om og bruk av realkompetansevurdering

3.4 Arbeids- og samfunnslivets kunnskap om ferdighetsnivåer i norsk språk

3.5 Arbeids- og samfunnslivets kunnskap om utenlandsk utdanning

Mål 4: Kompetansepolitikken er godt samordnet og stimulerer til kompetanseutvikling og samarbeid mellom arbeidsliv og utdanning

Styringsparametere

4.1 Aktørene i arbeidslivets involvering i utvikling av strategier og virkemidler for kompetanseutvikling i arbeidslivet

4.2 Vilkår for og deltakelse i læring og kompetanseutvikling i hele arbeidslivet

4.3 Tverrsektorielt samarbeid om kvalifisering

4.4 Samsvar mellom arbeidslivets etterspørsel etter kompetanse og utdannings- og opplæringstilbud

Mål 5: Myndigheter, institusjoner og aktørene i arbeidslivet har et godt kunnskapsgrunnlag for sine beslutninger om utdanning, forskning og kompetanseutvikling

Styringsparametere

5.1 Relevante analyser og kunnskapsgrunnlag innenfor direktoratets ansvarsområder

5.2 Formidling og bruk av kunnskapsgrunnlaget

5.3 Tilgjengelighet og gjenbruk av data i kunnskapssektoren

5.4 Oversikt over etterlevelse av KDs policy for informasjonssikkerhet og personvern og kunnskap om risikoen for alvorlige informasjonssikkerhets- og personvernhendelser, samt mulige konsekvenser av disse

5.5 Kunnskap om effektene av internasjonalisering, internasjonalt samarbeid og internasjonal utveksling av elever, studenter og ansatte på alle utdanningsnivåer

Mål og styringsparametere for HK-dir er satt med grunnlag i Økonomiregelverkets § 4. Kunnskapsdepartementet forventer at HK-dir vurderer om virkemidlene bidrar til å nå målene, og om ressursbruken er effektiv og innenfor de disponible rammene. HK-dir må også påse at målene følges opp med forsvarlig internkontroll, og at det i den interne styringen er systemer, strukturer og rutiner som på en tilstrekkelig og hensiktsmessig måte følger opp effektiviteten og kvaliteten i virksomhetens ressursbruk og leveranser, jf. økonomiregelverkets §§ 14 og 15.

3 Tildeling 2024

Kunnskapsdepartementet stiller med dette driftsmidlene og midlene til prosjekter, programmer og tilskuddsordninger under punkt 3.1. og 3.2 nedenfor til disposisjon for HK-dir i 2024. HK-dir har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpene på hver enkelt post og til de målene og kravene som fremkommer av tildelingsbrevet. Virksomheten har ansvar for å prioritere innenfor tildelingen for å nå målene og realisere oppdragene. Departementet tar forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2024.

HK-dir er bruttobudsjettet og inngår i nettoordningen for merverdiavgift, og tildelingen er derfor ekskl. merverdiavgift.

Sammenlignet med saldert budsjett for 2023 er det i statsbudsjettet for 2024 lagt til grunn følgende prisjusteringer:

- 01-poster: 3 pst. (driftsutgifter utenom lønn)
- 21-poster: 4,4 pst.
- 50-poster: 4,4 pst.
- 60-poster: 4,4 pst.
- 70-poster: 4,4 pst.

Helårsvirkning av lønnsoppjøret for 2023 er lagt inn i statsbudsjettet for 2024, mens bevilgning for lønnsregulering i 2024 behandles som egen sak i Stortinget. Departementet sender eventuelt supplerende tildelingsbrev om dette i oktober/november 2024.

3.1 Driftsmidler

Kap. 256 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse		Kroner
Post 01	Driftsutgifter	452 817 000
Post 21	Spesielle driftsutgifter	11 822 000
Sum		466 839 000

Tildelingen på post 01 skal dekke utgifter til lønn, godtgjørelser og øvrig drift av virksomheten.

Tildelingen over post 21 skal dekke særskilte driftsutgifter og utgifter til oppdragsvirksomhet og prosjektarbeid. Bevilgningen på post 21 inkluderer midler til prosjekt om universell utforming av digitalt utstyr, digitale tjenester og læringsformer ved universiteter og høyskoler, jf. omtale i Prop. 1 S (2021–2022) for Kunnskapsdepartementet og tildelingsbrev for 2022 og

2023. Disse prosjektmidlene er knyttet til handlingsplan for universell utforming 2021-2025, og prosjektmidlene gjelder ut 2025.

Statsbudsjettet for 2024 innebærer både økte og reduserte bevilgninger på kap. 256, post 01:

Reduksjoner på post 01:

- 1,45 mill. kroner på grunn av en stilling som tidligere er flyttet fra direktoratet til Kunnskapsdepartementet
- 842 000 kroner fordi finansieringen av kontraktsfestede midler til offentlig statistikk overføres til Statistisk sentralbyrå
- 3 mill. kroner fordi det er lagt til grunn en økonomisk gevinst av å etablere direktoratet. Resterende gevinster blir igjen i direktoratet for å styrke prioriterte oppgaver og funksjoner.
- 220 000 kroner overføres til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) for bruk av løsning for regnskap og lønn
- 7 000 kroner som følge av regjeringens arbeid med mer effektive kontorleieavtaler for statlige virksomheter.

Økninger på post 01:

- 2 mill. kroner til ettårig økning i 2024 for arbeidet med å godkjenne utenlandsk utdanning

Departementet legger til grunn at HK-dir benytter minimum samme beløp i 2024 som i 2023 som medfinansiering til drift av HK-dir som nasjonalkontor for Erasmus+.

Statsbudsjettet for 2024 innebærer både økt og redusert bevilgning på kap. 256, post 21:

Reduksjon på post 21:

- 2,2 mill. kroner til prosjektet for kunnskap om effekten av digital teknologi i utdanning, som avsluttes i 2023

Økning på post 21:

4,55 mill. kroner er flyttet fra kap. 275, post 21 til arbeidet med nytt IT-system for Samordna opptak. Bevilgningen kommer i tillegg til prosjektets primære bevilgning via Sikt. Framtidens opptak er nå er i fase 1. Fase 1 (2023–2025) omfatter utvikling av et nytt og brukerorientert fleksibelt opptakssystem for gjennomføring av opptak til høyere utdanning, med fokus på reduksjon av risiko i dagens opptak til universiteter og høyskoler. Et tett og vellykket samarbeid mellom Sikt og HK-dir er en kritisk suksessfaktor for prosjektet. Departementet forventer derfor at alle risikoer håndteres fortløpende slik at prosjektet holder den kvalitet og fremdrift som er nødvendig.

Kap. 3256 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse		Kroner
Post 01	Inntekter ved oppdrag	1 721 000
Post 02	Inntekter fra refusjoner mv.	29 345 000
Sum		31 066 000

Inntektene på post 01 gjelder oppdragsvirksomhet HK-dir utfører.

Inntektene på post 02 gjelder salgsinntekter og refusjoner.

Bevilgningen på kap. 256, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekt på kap. 3256, post 02. Tilsvarende er det gitt fullmakt til å overskride tildelingen på kap. 256, post 21 mot tilsvarende merinntekter på 3256, post 01. Merinntekter som gir grunnlag for overskridelser av utgiftsbevilgninger, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og påvirker derfor også kap. 1633, post 01 for statlige forvaltningsorganer som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

3.2 Midler til prosjekter, programmer og tilskuddsordninger

Nærmere føringer for tildelingene er omtalt per kapittel.

		Kroner
Kap. 201 Analyse og kunnskapsgrunnlag		
Post 21	Spesielle driftsutgifter	21 950 000
Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen		
Post 69	Tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring	403 117 000
Kap. 240 Fagskoler		
Post 60	Driftstilskudd til fagskoler	1 384 174 000
Post 61	Utviklingsmidler til fagskoler, <i>kan overføres</i>	75 148 000
Kap. 241 Felles tiltak for fagskoler		
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19 500 000
Kap. 254 Studieforbund mv.		
Post 70	Tilskudd til studieforbund	73 312 000
Post 73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	1 871 000
Kap. 257 Kompetanseprogrammet		
Post 21	Spesielle driftsutgifter	7 898 000
Post 70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	202 910 000
Kap. 258 Tiltak for livslang læring		
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	104 000 000
Kap. 270 Studentvelferd		
Post 74	Tilskudd til velferdsarbeid o.a.	87 305 000
Kap. 272 Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning		

Post 51	Tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres, kan brukes under post 71</i>	106 025 000
Post 52	Tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres, kan brukes under post 72</i>	147 276 000
Post 71	Tilskudd til tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres, kan brukes under post 51</i>	100 111 000
Post 72	Tilskudd til tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres, kan brukes under post 52</i>	41 075 000
Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning		
Post 21	Spesielle driftsutgifter	11 593 000
Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak		
Post 74	EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett	10 600 000
Totalt til prosjekter, programmer og tilskuddsordninger		2 797 864 000

3.2.1 Nærmere om tildelingen på kap. 201 Analyse og kunnskapsgrunnlag

Tildelingen gjelder:

- 1,2 mill. kroner til oppdragsgiveransvaret for ADMOD-prosjektet
- 20 mill. kroner til KUDAF Program for bedre deling av data i kunnskapssektoren
- 750 000 kroner til oppdraget om konsekvenser av pandemien i høyere utdanning

Når det gjelder KUDAF Program for bedre deling av data, har departementet avtalt et møte med direktoratet i januar om nivået på tildelingen i 2024 ut fra kravet om realistisk budsjettering. Tildelingsnivået for KUDAF er derfor ikke endelig. Departementet planlegger en ekstern vurdering av programmet i 2024, jf. supplerende tildelingsbrev nr. 1 for 2022, og vil hente innspill fra direktoratet om resultater fra programmet og vurdering av i hvilken grad ambisjonene vil nås innen programperiodens slutt i 2025.

For oppdraget om konsekvenser av pandemien i høyere utdanning viser vi til supplerende tildelingsbrev nr. 8. Oppdrag nr. 2023–010 fra 24. mai 2023.

For 2024 er tildelingen på til sammen 1,3 mill. kroner, fordelt på følgende poster:

Kap. 201.21: 750 000 kroner

Kap. 275.21: 400 000 kroner

Kap. 258.21: 150 000 kroner

3.2.2 Nærmere om tildelingen på kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Tildelingen gjelder følgende tilskudd til fylkeskommunene:

- 319,9 mill. kroner til å bygge ut tilbudet om videregående opplæring i tråd med retten til opplæring frem til en har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse, som etter planen skal tre i kraft fra høsten 2024.
- 83,2 mill. kroner til å stimulere til økt bruk av ordningen Fagbrev på jobb.

3.2.3 Nærmere om tildelingen på kap. 240 Fagskoler

Tildelingen på post 60 gjelder driftstilskuddet til offentlige og private fagskoler, som HK-dir skal fordele til fylkeskommunene. Tilskuddsordningen omfatter et øremerket tilskudd til noen fagskoler som blant annet har nasjonalt nedslagsfelt og tidligere var godkjente etter privatskoleloven kap. 6A. Ordningen inkluderer også midler til utdanningstilbud for industri og bygg gjennom ordningen Industrifagskolen.

- Bevilgningen på posten er økt med 21,5 mill. kroner til 500 nye studieplasser for fagskolene og 21,6 mill. kroner som er flyttet fra tilskuddsordningen for fleksibel og desentralisert utdanning, som blir avviklet fra 2024.

Tildelingen på post 61 skal gå til prosjekter og tiltak som skal øke kvaliteten i fagskolene, videreutvikle dagens utdanningstilbud og utvikle nye utdanningstilbud. Midlene lyses ut til fagskolene.

- Bevilgningen på posten er økt med 9,9 mill. kroner for å kunne videreføre og sikre kvaliteten og relevansen i høyere yrkesfaglig utdanning i en periode med stor vekst i antall fagskolestudenter. Posten er styrket ytterligere med 9,7 mill. kroner, som er overført fra program for maritim kompetanse, som blir avviklet fra 2024.

3.2.4 Nærmere om tildelingen på kap. 241 Felles tiltak for fagskoler

Tildelingen skal dekke:

- 6,6 mill. kroner til arbeid med kvalitetsutvikling på fagskolefeltet, inkludert kvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning og arbeid med bedre datakvalitet for fagskolesektoren
- 6 mill. kroner til forsøksordningen med sentre for fremragende høyere yrkesfaglig utdanning.
- 2,1 mill. kroner til arbeid i Nasjonalt fagskoleråd med oppdatering av nasjonale fagplaner.
- 2 mill. kroner til utvikling av kunnskapsgrunnlag, inkludert arbeid med melding til Stortinget om høyere yrkesfaglig utdanning.
- 1,5 mill. kroner til formidling av fagskoletilbud på utdanning.no og formidling av kunnskap om fagskolesektoren til karriereveiledere i alle sektorer.
- 1,3 mill. kroner til kandidatundersøkelsen i høyere yrkesfaglig utdanning

3.2.5 Nærmere om tildelingen på kap. 254 Studieforbund

Tildelingen på post 70 gjelder tilskudd til Akademisk Studieforbund, Studieforbundet AOF Norge, Studieforbundet Livslang Læring og Studieforbundet næring og samfunn.

Beregningen av tilskudd til det enkelte studieforbund skal også i 2024 ta hensyn til at aktiviteten til studieforbundene var sterkt preget av smittevernrestriksjonene i 2020 og 2021.

De fire studieforbundene som får tilskudd over Kunnskapsdepartementets budsjettet, får et eget tilskudd til samarbeid. Tilskuddet deles likt mellom de fire studieforbundene, og inngår ikke i grunntilskuddet som kan benyttes til administrasjon.

Tilskudd til refusjonsordningen for opplæring i samisk gjennom studieforbundsordningen trekkes også fra midlene på denne posten.

De fire studieforbundene under Kunnskapsdepartementet skal rapportere inn fjorårets aktivitet til SSB via Kompetanseforbundet, og samarbeide med Voksenopplæringsforbundet (VOFO) ved behov.

Tildelingen på post 73 gjelder tilskudd til Fleksibel utdanning Norge. Tildelingen skal dekke tilskudd våren 2024. Tilskuddet er avviklet fra og med høsten 2024.

3.2.6 Nærmere om tildelingen på kap. 257 Kompetanseprogrammet

Programområdene i Kompetanseprogrammet er: treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling, utprøvinger av insentivordninger for livslang læring og Kompetansepluss.

Kompetanseprogrammet omfatter følgende bransjeprogram i 2024:

- Avfalls- og gjenvinningsbransjen
- Jordbruks-, skogbruks og gartnerinæringen
- Industri- og byggenæringen
- Finansnæringen
- Informasjonssikkerhet og IKT

3.2.7 Nærmere om tildelingen på kap. 258 Tiltak for livslang læring

50 mill. kroner til prosjektnummer 90500 *Modulstrukturert voksenopplæring* skal dekke:

- Videreføring av forsøk med modulstrukturert voksenopplæring våren 2024
- Tiltak for implementering av modulstrukturert opplæring som hovedmodell i opplæring for voksne

19 mill. kroner til prosjektnummer 90600 *Karriereveiledning* skal dekke:

- Bemanning av den digitale karriereveiledningstjenesten karriereveiledning.no, inkl. tilskudd til fylkeskommunene som deltar. Det skal etableres en modell for varig drift av tjenesten der de som bemanner den er fast ansatt i HK-dir. Omleggingen skal skje gradvis i takt med at de eksisterende samarbeidsavtalene med fylkeskommunene går ut.
- Arbeid med kvalitetsrammeverket for karriereveiledning
- Tiltak for å gjøre karriereveiledning.no bedre kjent
- 1 mill. kroner i tilskuddsmidler til miljøer som tilbyr masterutdanning i karriereveiledning

35 mill. kroner til prosjektnummer 90700 *Kvalitetsutvikling* skal dekke:

- Tilskudd til kompetanseutvikling for lærere i voksenopplæringen
- Kompetansebehovsutvalget

- Partssammensatt utvalg for kompetansereformen
- Digitale verktøy og informasjon for voksne som ønsker å ta fagbrev og samarbeid mellom HK-dir, AV-dir og IMDi om utvikling av opplærings- og utdanningstjenester for arbeidsledige, permitterte og utsatte grupper på arbeidsmarkedet, jf. oppdrag nr. 2021-014. Midlene skal også dekke administrative utgifter, juridisk assistanse, følgeevaluering og annen kunnskapsinnhenting i sammenheng med oppdraget.
- Videreutdanning av fagkonsulenter i realkompetansevurdering
- Finnlærebedrift.no, jf. oppdrag nr. 2022-012
- Evaluering av tilskuddsordning for studieforbund, jf. oppdrag 2024-006
- 150 000 kroner til oppdraget om langsiktige konsekvenser av pandemien (jf. avsnitt 3.2.1).

Flere av prosjektene finansiert over kap. 258, post 21 fases ut i de kommende årene. Kunnskapsdepartementet har en ambisjon om å redusere faste lønnskostnader finansiert over prosjektkapitlet, og vil ha en dialog om dette med direktoratet frem mot 2025. I 2024 åpnes det for å dekke faste lønnskostnader til Modulstrukturert voksenopplæring under prosjektnummer 90500 og drift av karriereveiledning.no og arbeid med kvalitetsrammeverket for karriereveiledning under prosjektnummer 90600. I tillegg kan drift av Kompetansebehovsutvalget, partssammensatt utvalg for kompetansereformen og lønnskostnader til drift av digitale verktøy m.m. (jf. tiltak knyttet til oppdrag nr. 2021-014 omtalt over), dekkes under prosjektnummer 90700.

3.2.8 Nærmere om tildelingene på kap. 270 Tilskudd for velferdsarbeid

Tilskuddet til studentsamskipnadene fordeles med et basistilskudd som er likt for alle og en variabel del der antall studenter og antall barn i studentbarnehage er utslagsgivende.

Tildelingen innebærer følgende fordeling av tilskudd:

- Studentsamskipnadene: 69,38 mill. kroner
- Association of Norwegian Students Abroad: 10,775 mill. kroner
- Norsk studentorganisasjon: 4,075 mill. kroner
- Organisasjon for norske fagskolestudenter: 2,675 mill. kroner
- Stipendiatorganisasjonene i Norge: 400 000 kroner

3.2.9 Nærmere om tildelingene på kap. 272 Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning

I 2024 flyttes til sammen 338,8 mill. kroner fra programmene og tilskuddsordningene på kap. 272, post 51, 52, 71 og 72 og kap. 275, post 21 til rammebevilgningen til universiteter og høyskoler. Flyttingen innebærer at ordningene avvikles, og at det ikke blir flere utlysninger eller forlengelser, men HK-dir skal gjennomføre tilsagn og forpliktelser som allerede er gitt. Det skal ikke gis nye forlengelser til andre femårsperiode for Sentre for fremragende utdanning.

I tråd med budsjettforliket for 2024 skal samarbeidsprogrammet NORPART videreføres, med en tildeling på 35 mill. kroner over kap. 272, post 51. Departementet ber om at HK-dir følger opp med en utlysning så tidlig som mulig i løpet av våren 2024, basert på ny årlig ramme.

Post 51 og 71

Tildelingen skal dekke:

- Programmet UTFORSK (oppfølging av Panorama-strategien)
- Partnerskapsprogrammet for globalt akademisk samarbeid (NORPART)
- 74,428 mill. kroner til Den nordiske avtalen om gjensidig tilgang til høyere utdanning
- Norgeskunnskapsordningen
- Prosjektetableringsstøtte Erasmus+
- Tilskudd til internasjonalt samarbeid og utveksling i grunnskolen og den videregående skolen
- United World College
- Det europeiske ungdomsparlamentet
- 9,3 mill. kroner til Fulbright-programmet

Tildelingen skal også dekke forpliktelser på programmene som fases ut fra 2024:

- Program for økt studentmobilitet

Post 52 og 72

Tildelingen skal dekke:

- 31,9 mill. kroner til bo- og reisestøtteordningen for studenter i helse- og sosialfag
- søknadsbasert ordning for studiesenter
- lærebokordningen for høyere utdanning
- 2 mill. kroner som bidrag for å følge opp Fra ord til handling – handlingsplan for norsk fagspråk i academia
- støtteordningen for åpne norskspråklige tidsskrift innenfor humaniora og samfunnsvitenskap
- utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning
- 2,95 mill. kroner til International Council for Open and Distance Education (ICDE)

Tildelingen skal også dekke ev. forpliktelser på følgende programmer som skal fases ut fra 2024:

- Studentaktiv læring / Arbeidslivsrelevans
- Program for kunstnerisk utviklingsarbeid
- Senter for fremragende høyere utdanning
- Program for fleksible utdanningstilbud
- Maritim kompetanse

Formålet med den *søknadsbaserte ordningen for bo- og reisestøtte til helse- og sosialfagstudenter* som gjennomfører praksis langt unna campus er å øke praksiskapasiteten, spesielt i kommuner som ikke tidligere har mottatt mange studenter i praksis.

Formålet med den *søknadsbaserte ordningen for studiesentre* er at studietilbudene skal bli mer tilgjengelige for folk i hele landet som av ulike årsaker ikke kan følge ordinær undervisning. Tilbudene skal bidra til å oppfylle de lokale, regionale og nasjonale

kompetansebehovene, samt å mobilisere virksomheter og innbyggere til å delta. Vi ber om at HK-dir lyser ut midler slik at tildelingen er avklart så tidlig som mulig i løpet av våren 2024.

Føringer for ordningen for studiesentre:

- Midlene som tildeles skal gå til driftsstøtte av studiesenteret. Det kan tildeles inntil 3 mill. kroner til hvert studiesenter. Høgskolesenteret i Kristiansund og Øst-Finnmark Kunnskapssenter får tilskudd direkte fra Kunnskapsdepartementet over kap. 272, post 72, på hhv. 8,5 mill. kroner og 2,5 mill. kroner. Sistnevnte har dermed mulighet til å søke HK-dir om inntil 0,5 mill. kroner.
- Tildeling av midler forutsetter medfinansiering fra andre aktører.
- Søknaden må inkludere en uttalelse fra fylkeskommunen om søknaden er i tråd med regionale kompetansebehov og prioriteringer, og om behovet for studiesenterets aktivitet.
- Søknaden må inneholde en vurdering av kompetansebehov og tilgang på utdanningssøkere i regionen.
- I søknaden må det dokumenteres samarbeid med fagskole, høyskole og/eller universitet.

Ved tildeling av midler kan det tas hensyn til geografisk fordeling.

3.2.10 Nærmere om tildelingen på kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning

Tildelingen gjelder:

- 4,17 mill. kroner til arbeidet med styringsmodell for informasjonssikkerhet
- 3,9 mill. kroner til prosjekt for å styrke kvaliteten i praksis i lærerutdanningene
- 3,123 mill. kroner til kandidatundersøkelsen
- 400 000 kroner til oppdraget om langsiktige konsekvenser av pandemien (jf. avsnitt 3.2.1).

3.2.11 Nærmere om tildelingen på kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Tildelingen skal gå til å lønne nasjonale eksperter med arbeidssted i EU-kommisjonen.

3.3 Fullmakter

Stortinget har gitt virksomheten fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert administrativ fullmakt til virksomheten. Oversikt over delegerte fullmakter er vedlagt.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. HK-dir skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

HK-dir skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. HK-dir skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

4.1.2 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

HK-dir skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

4.1.3 Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse. HK-dir skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

HK-dir skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

HK-dir skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

4.2 Andre krav

4.2.1 Sikkerhet og beredskap

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor skal ligge til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern. Rapporteringskravene nedenfor gjenspeiler krav som stilles i styringsdokumentet, herunder både samfunnssikkerhet og beredskap, og nasjonal sikkerhet. Med et skjerpet sikkerhetsbilde forutsettes det at HK-dir holder seg oppdatert om trusselvurderinger fra nasjonale fagmyndigheter.

For å styrke og utvikle sikkerhetsarbeidet i kunnskapssektoren, har HK-dir fått i oppgave å utvide sitt eksisterende fagmiljø for informasjonssikkerhet og personvern, til å også omfatte samfunnssikkerhet og beredskap, og nasjonal sikkerhet. HK-dir har i den forbindelse fått i oppgave å vedlikeholde en løpende situasjonsforståelse for Kunnskapsdepartementet, ved å blant annet kartlegge sikkerhetstilstanden i sektoren.

HK-dir skal i årsrapporten for 2024 rapportere om følgende:

1. Hvordan kartlegger virksomheten egne verdier og avhengigheter med hensyn til nasjonal sikkerhet? Hvis det ikke er gjennomført kartlegging og vurdering av verdier og avhengigheter, hvilke planer har HK-dir for dette arbeidet?
2. Når reviderte HK-dir sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
3. Beskriv de viktigste læringspunktene fra krise- og beredskapsøvelser som er gjennomført i 2024.
4. Redegjør for arbeidet med å utarbeide et styringssystem for sikkerhet, herunder hvordan dette samordnes med ledelsessystem for informasjonssikkerhet og virksomhetsstyringen for øvrig. (jf. styringsdokumentets kap. 7).

4.2.2 Informasjonssikkerhet og personvern

Krav i virksomhets- og økonomiinstruksen skal ligge til grunn for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i HK-dir. I lys av det skjerpede trusselbildet internasjonalt, den økende avhengigheten av digital teknologi i samfunnet og den raske teknologiske utviklingen, forventer Kunnskapsdepartementet at HK-dir styrker sitt arbeid med å forebygge, oppdage og håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser og brudd på personopplysningssikkerheten. I den forbindelse er behovet for tilfredsstillende kontinuitets- og beredskapsplaner særlig viktig. Kunnskapsdepartementet har fått gjennomført en ekstern modenheitsvurdering av HK-dirs interne informasjonssikkerhet og personvern. Det er utarbeidet en rapport med anbefalinger, som HK-dir følger opp gjennom et eget prosjekt.

HK-dir skal rapportere om oppfølgingen av anbefalingene i rapporten i årsrapporten for 2024.

4.2.3 Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter universitets- og høyskoleloven

Departementet ber HK-dir om jevnlig rapportering om saksbehandlingstiden og saksmengden for klagenemnda.

4.2.4 Tilskuddskontroll

HK-dir skal levere en særskilt rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll for den delen av tilskuddsporteføljen som hører under Kunnskapsdepartementet. Rapporten skal være et vedlegg til årsrapporten. Departementet vil i samarbeid med HK-dir bli enige om innholdet i denne rapporten. Departementet viser ellers til brev av 24.03.2023 om rapportering om tilskuddskontroll for 2022.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Årsrapport for 2024 skal sendes til Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no) innen **15. mars 2025**, med kopi til Riksrevisjonen og database for statistikk om høyere utdanning (DBH) (dbh@hkdir.no). Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.3.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)s [Veiledningsnotat til årsrapport for statlige virksomheter](#).

HK-dir skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på [HK-dirs nettsider](#).

HK-dir skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv [R-10/2023](#) når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2024.

5.2 Satsingsforslag for 2026

HK-dir kan sende inn eventuelle satsingsforslag i tråd med vedlagte veiledning. Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2026 er **1. november 2024**. Forslaget sendes til postmottak@kd.dep.no.

5.3 Styringsdialogen i 2024

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog om direktoratets utvikling. Sentrale temaer i møtet er resultater, ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer.

Departementet inviterer med dette HK-dir til etatsstyringsmøte i 2024. Etatsstyringsmøtet er berammet til **12. juni 2024 kl. 12:00-14:00** Møtet vil finne sted i Kunnskapsdepartementets lokaler i Kirkegata 18 i Oslo. Vi ber om at strategisk viktige saker sendes departementet senest en måned før etatsstyringsmøtet. Til hver innmeldt sak skal det gis bakgrunnsinformasjon på inntil en halv side.

HK-dir får en skriftlig tilbakemelding fra departementet på bakgrunn av årsrapporten for 2023 og dialogen i etatsstyringsmøtet.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Charlotte Rustad
konst. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg og instruks oppgitt nedenfor finnes på [Kunnskapsdepartementets nettside](#):

- Virksomhets- og økonomiinstruks for Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
- Særskilte oppdrag 2024
- Krav til årsrapport 2024
- Frister for budsjettarbeidet og veiledning for budsjettforslag for 2026
- Fullmakter 2024

Kopi

Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Direktoratet for høyere utdanning og
kompetanse
PB 1093
5809 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

23/394-

30. januar 2024

Korrigerings av føring i tildelingsbrevet for 2024

Kunnskapsdepartementet viser til tildelingsbrevet til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse for 2024, datert 20. desember 2023.

I tildelingsbrevet har departementet gitt føringer for forvaltningen av den søknadsbaserte ordningen for studiesentre. Her fremkommer det at det kan tildeles inntil 3 mill. kroner til hvert studiesenter, mens Øst-Finnmark Kunnskapscenter har mulighet til å søke om inntil 0,5 mill. kroner i ordningen. Dette fordi Øst-Finnmark Kunnskapscenter får tilskudd direkte fra Kunnskapsdepartementet på 2,5 mill. kroner.

Tilskuddet Øst-Finnmark Kunnskapscenter får direkte fra Kunnskapsdepartementet er del av en aktivitetsspakke for Øst-Finnmark og er knyttet til kjøp av fagskoletilbud for perioden 2023-2026. Den søknadsbaserte ordningen for studiesentre er bredere innrettet mot driftsstøtte til studiesentre som har samarbeid med fagskole, høyskole og/eller universitet.

Kunnskapsdepartementet har derfor kommet til at Øst-Finnmark Kunnskapscenter gis anledning til å søke om inntil samme beløp som øvrige studiesentre. Det forutsettes at kunnskapscenteret i søknaden skiller tydelig mellom aktivitetene de søker om midler til i studiesenterordningen og aktivitetene de får tilskudd til direkte fra Kunnskapsdepartementet.

Med hilsen

Hedda Huseby (e.f.)
avdelingsdirektør

Bjørn Tore Bertheussen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signatur

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Bjørn Tore
Bertheussen
22 24 75 72

Kopi

Riksrevisjonen

VEDLEGG TIL TILDELINGSBREV 2024

Særskilte oppdrag

Kunnskapsdepartementet forventer at Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) skal utføre noen særskilte oppdrag som gjengitt nedenfor. Oppdragene er tidsavgrensede oppgaver av et visst omfang som ikke er en del av direktoratets løpende leveranser.

Innhold

2024-001	Vurdering av forsvarlig mål på saksbehandlingstiden for alle lovpålagte oppgaver på direktoratets områder	2
2024-002	Veileder til forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning	3
2024-003	Utvikling av et nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering for voksne og øvrige tiltak for kvalitetssikring og profesjonalisering	4
2024-004	Videre arbeid med oppfølging av fullføringsreformen og implementering av modulstrukturert opplæring for voksne	5
2024-005	Oppfølging av intensjonsavtalen for arbeidslivsrelevans	6
2024-006	Igangsette eksternt evaluering av delingen av tilskuddsordning for studieforbund	7
2024-007	Vurdering av informasjonsoppgaver og -tjenester om godkjenning av utenlandsk utdanning	8
2024-008	Kartlegging av disiplinærsaker ved norske universitet og høyskoler	9
2024-009	Oppfølging av regjeringens handlingsplan for norsk fagspråk i academia	10
2023-011	(ikke nytt oppdrag) Gjennomgå hele HK-dirs portefølje av beslutningsgrunnlag, retningslinjer o.l. og vurdere om noe er av en slik art at det bør forskriftsfestes	11

Oppdrag:	2024-001 Vurdering av forsvarlig mål på saksbehandlingstiden for alle lovpålagte oppgaver på direktoratets områder
Frist:	1. oktober 2024
Tildeling:	Innenfor gjeldende økonomiske rammer
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget HK-dir må prioritere gjennomføringen av lovpålagte oppgaver, innenfor forsvarlig saksbehandlingstid. Lovpålagte oppgaver er blant annet sekretariat for felles klagenemnd, godkjenning av utenlandsk utdanning (inkl. forberede klagebehandling), opptak til fagskoler, universiteter og høyskoler. Departementet ber HK-dir avklare hva direktoratet mener er forsvarlig mål på saksbehandlingstiden for alle lovpålagte oppgaver på sine områder. Vurderingene skal leveres departementet innen 1. oktober 2024.	

Oppdrag:	2024-002 Veileder til forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning
Frist:	<i>1. mai 2024</i>
Tildeling:	<i>Innenfor gjeldende økonomiske rammer</i>
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget Departementet har nylig vedtatt ny forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. Forskriften skal tre i kraft 1. august 2024. HK-dir bes om å utarbeide oppdatert veiledning til forskriften til erstatning for Rundskriv F-07-16. Utkast til veiledning skal leveres departementet innen 1. mai 2024. KD vil ta initiativ til et møte om oppdraget.	

Oppdrag:	2024-003 Utvikling av et nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering for voksne og øvrige tiltak for kvalitetssikring og profesjonalisering
Frist:	31.12.2024
Tildeling:	Arbeidet skal dekkes innenfor gjeldende økonomiske rammer
<p>Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget</p> <p>Oppdraget er en oppfølging av oppdrag 2023-001 og kartleggingen som ble gjennomført i 2023. Dette oppdraget har frist ved utgangen av 2023.</p> <p>Dette oppdraget vil bli nærmere konkretisert når rapporten med forslag til ulike tiltak foreligger.</p> <p>Noen foreløpige stikkord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I den nye opplæringsloven videreføres rett til realkompetanse i videregående opplæring for voksne (VOV) og det innføres i forberedende opplæring for voksne (FOV). • God og effektiv realkompetansevurdering er en forutsetning for at fleksibiliteten i den nye organiseringen i opplæring kan tas i bruk etter hensikten. Når kommune og fylkeskommune vet hva den enkelte har av realkompetanse kan de tilby akkurat de modulene i de fagene den enkelte trenger for å oppnå ønsket sluttkompetanse. • Arbeidet med utredningen av realkompetansevurdering i videregående opplæring viser at det er behov for å gjøre noen grep dersom bl.a. modulstrukturert opplæring skal fungere etter intensjonen. • Det er naturlig at arbeidet med å utvikle et nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering bygger på erfaringer som er gjort i utviklingen av et nasjonalt rammeverk for karriereveiledning. • Rammeverket bør inneholde tiltak for mer enhetlig praksis i kommuner og fylkeskommuner (kvalitetssikring), kompetansehevende tiltak (profesjonalisering) og anbefalinger om hvordan kunnskapsgrunnlaget bør utvikles. • Det er aktuelt med tiltak på kort sikt, mot implementering av modulisert opplæring for voksne fra skoleåret 2024/2025, men også tiltak på litt lengre sikt. I tillegg er det aktuelt med tiltak for å bedre samarbeidet med statsforvalterne på dette området. • Oppdraget må gjennomføres i samarbeid med Udir	

Oppdrag:	2024-004 Videre arbeid med oppfølging av fullføringsreformen og implementering av modulstrukturert opplæring for voksne
Frist:	1. august 2026. Årlig rapportering, samt ved behov.
Tildeling:	HK-dir tildeles midler til oppdraget over kap. 258, post 21, prosjektnummer 90500.
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget	
<p>Oppdrag 2022-001, justert versjon 21.06.2022 ligger til grunn for arbeidet med oppfølging av tiltak i fullføringsreformen som gjelder opplæring for voksne, og særlig implementering av modulstrukturert opplæring.</p> <p>Oppdraget videreføres fram mot implementering av ny ordning i august 2024, og i tillegg er det behov for å:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidra til innføring av modulisert opplæring som hovedmodell for forberedende opplæring for voksne (FOV), og for videregående opplæring for voksne (VOV) i de fagene som til enhver tid er modulisert, de første skoleårene etter implementering. - Ha dialog med sektor og andre relevante aktører, og legge til rette for justering av støtte- og veiledningsmateriell ved behov. - Vurdere behovet for å evaluere om innføringen bidrar til at målene i fullføringsreformen knyttet til nye, modulstrukturerte læreplaner for voksne oppnås. <p>Dette oppdraget vil bli nærmere konkretisert i dialog med HK-dir og Udir.</p> <p>Oppdraget utføres i samarbeid med Udir. Andre aktuelle samarbeidspartnere kan være IMDi, Lånekassen, UDI, fylkeskommunene og statsforvalterne.</p>	

Oppdrag:	2024-005 Oppfølging av intensjonsavtalen for arbeidslivsrelevans
Frist:	01.07.2025
Tildeling:	Oppdraget finansieres innenfor gjeldende budsjetttramme
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget <p>Den 2. juli 2021 inngikk medlemmene i kompetansepolitisk råd og kunnskapsdepartementet en intensjonsavtale for arbeidslivsrelevans. Intensjonsavtalen ble inngått i etterkant av Arbeidslivsrelevansmeldingen, med formål om å mobilisere til et enda mer systematisk og bredere samarbeid for å styrke arbeidslivsrelevansen i høyere utdanning.</p> <p>I en underveisevaluering gjennomført blant aktørene i avtalen, er det kommet frem at det er ønskelig blant avtalepartene at det i de neste to årene rettes mer fokus på kunnskapsgrunnet rundt hva arbeidslivsrelevans er og skal bety, og videre hvordan dette skal operasjonaliseres i arbeidet og samarbeidet mellom alle involverte.</p> <p>Departementet gir direktoratet i oppdrag å følge opp avtalen frem til den avsluttes. Resultatene fra underveisevalueringen bør benyttes i oppfølgingen. Det forventes at dette gjennomføres i samarbeid med medlemmene i kompetansepolitisk råd, for eksempel gjennom administrativ arbeidsgruppe.</p>	

Oppdrag:	2024-006 Igangsette ekstern evaluering av delingen av tilskuddsordning for studieforbund
Frist:	01.11.2025
Tildeling:	<i>Det tildeles 800 000 kroner på kap. 258, post 21 i 2024 til å sette ut evalueringsoppdraget. Kultur- og likestillingsdepartementet gir belastningsfullmakt på 800 000 kroner over sitt budsjett i 2024, eventuelt fordelt i 2024 og 2025 etter avtale med HK-dir.</i>
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget	
<p>Fra og med 1.1.2021 ble tilskuddsordningen til studieforbundene delt mellom Kunnskapsdepartementet (KD) og Kulturdepartementet (KUD). Voksenopplæringsloven ble revidert, og loven fikk to nye forskrifter om studieforbund under hhv. KD og KUD. Hensikten med delingen var å tydeliggjøre og rendyrke de kompetansepoltiske, og de kultur- og frivillighetspolitiske formålene i tilskuddsordningen, og sikre bedre måloppnåelse i begge deler av ordningen.</p> <p>Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet varslet i Prop. 1 S (2020-2021) for både KD og KUD, at ordningen skal evalueres innen fem år, for å identifisere eventuelle utilsiktede konsekvenser av delingen.</p> <p>KD og KUD gir HK-dir i oppdrag å sette ut et evalueringsprosjekt. KD og KUD vil invitere relevante aktører til å gi innspill til hva en slik evaluering bør ta for seg. Endelig oppdragsbeskrivelse utarbeides i dialog med KD og KUD i etterkant av innspillsrunden.</p> <p>Evalueringen bør som et minimum kartlegge effekter av endringene som ble gjort, herunder effekter av regelverksendringene, og om delingen av tilskuddsordningen så langt har fungert etter intensjonen, samt hvordan endringene har påvirket relevante aktører. Evalueringen skal vurdere hvordan endringene har påvirket KD og KUDs studieforbund hver for seg – og samlet, og se på effekten av delingen på studieforbundenes aktiviteter, måloppnåelse og samarbeidsforhold. Tilretteleggingstilskuddet ble ikke endret under delingen, men bør inngå i evalueringen for å vurdere tilskuddets effekt på ønsket måloppnåelse. Videre bør evalueringen vurdere om delingen har styrket studieforbundenes bidrag til de politiske målsetningene som ligger til grunn for hhv. KDs og KUDs politikkområder. Vi ber i tillegg om at eventuelle andre endringer og effekter enn de som er nevnt over kartlegges og vurderes dersom det er relevant.</p> <p>Samtlige studieforbund har blitt sterkt preget av Covid 19-pandemien og nedstengningen av det norske samfunnet i den forbindelse. Det har også vært gjort noen unntak fra forskriftene i forbindelse med pandemien. I den grad det er mulig, bør man søke å skille ut hva som er effekter av pandemien og som da ikke følger av intenderte endringer. Der det er vanskelig å skille ulike effekter, bør dette beskrives og forklares så tydelig som mulig.</p> <p>Evalueringen skal gjennomføres av en ekstern aktør. HK-dir skal levere en skriftlig sluttrapport og gi konkrete anbefalinger til videreutvikling av tilskuddsordningen til KD (postmottak@kd.dep.no) og KUD (postmottak@kud.dep.no).</p>	

Oppdrag:	2024-007 Vurdering av informasjonsoppgaver og -tjenester om godkjenning av utenlandsk utdanning
Frist:	1. november 2024
Tildeling:	Oppdraget finansieres innenfor gjeldende budsjetttramme
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget God informasjon om utenlandsk utdanning skal bidra til at den enkelte effektivt kan bruke sin kompetanse i det norske arbeidslivet, og at arbeidsgivere og samfunnet kan ha tillit til en godkjent utenlandsk utdanning. Godkjenningsfeltet er komplekst, og det kan være utfordrende å navigere for både enkeltpersoner og andre aktører. Det er viktig å jobbe kontinuerlig med en mer helhetlig forvaltning av ordningene for godkjenning av utenlandsk utdanning og utenlandske yrkeskvalifikasjoner, og informasjonsoppgavene knyttet til godkjenningsfeltet. KD ber HK-dir om å <ol style="list-style-type: none"> 1. vurdere sine informasjonsoppgaver om godkjenning av utenlandsk utdanning i sammenheng med direktoratets øvrige relevante brukerrettete tjenester, og hvor hensiktsmessig kartlegge informasjonskanaler forvaltet av andre direktorater og aktører, og 2. utrede utvidelse av veilednings- og rådgivningstjenester for arbeidsgivere og andre aktører til alle godkjenningsordninger for utenlandsk utdanning som HK-dir forvalter. Utredningen må utføres i tråd med utredningsinstruksen. Oppdraget skal leveres som en sluttrapport med direktoratets anbefalinger innen fristen. HK-dir skal sende et utkast til KD før 1. august 2024.	

Oppdrag:	2024-008 Kartlegging av disiplinærsaker ved norske universitet og høyskoler
Frist:	1.3.2024
Tildeling:	<i>Oppdraget finansieres innenfor gjeldende budsjetttramme</i>
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget <p>De siste årene har det vært en økning i antall disiplinærsaker ved norske universitet og høyskoler. Flere institusjoner meldte om en økning under pandemien når det gjelder antall saker, og som en mulig konsekvens av dette en viss økning i advokatutgifter og behandlingstid. Tall fra Felles Klagenemnd støtter opp om en økning i antall saker: Disiplinærsaker (hovedsakelig fuskesaker) behandlet i Felles Klagenemnd doblet seg fra perioden 2019-2020 (116 saker i gjennomsnitt) til 2021-2022 (279 saker i gjennomsnitt).</p> <p>Formålet med kartleggingen er å bidra til kunnskapsgrunnlaget om disiplinærsaker, ved å gi et så presist bilde av situasjonen som mulig.</p> <p>KD ber HK-dir om å kartlegge omfanget av disiplinærsaker de siste fem årene, inkludert hvordan advokatutgifter og saksbehandlingstid har utviklet seg over tid for ulike sakstyper og institusjoner. Fokuset i kartleggingen er på disiplinærsaker, dvs. saker om fusk, skikkethet og politiattest. Det er ønskelig med informasjon om antall saker behandlet per instans, inkludert informasjon om utfall etter klage. Relevante instanser er institusjonens nemnd for studentsaker, Felles klagenemnd, Tingretten og Lagmannsrett. Kartleggingen skal omfatte norske universitet og høyskoler med statlig finansiering (både offentlige og private).</p> <p>Oppdraget skal leveres som en sluttrapport innen 1.3.2024.</p>	

Oppdrag:	2024-009 Oppfølging av regjeringens handlingsplan for norsk fagspråk i akademia
Frist:	<i>Punkt 3: 31. januar 2024, punkt 1 og 2: 1. juni 2024</i>
Tildeling:	<i>Oppdraget finansieres innenfor gjeldende budsjetttramme.</i>
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget <p>De siste årene har stadig mer undervisning og forskning ved universiteter og høyskoler foregått på engelsk. Regjeringen vil at norsk fortsatt skal være et fullverdig og samfunnsbærende språk i Norge. Dette er bakgrunnen for at regjeringen sommeren 2023 la frem <i>Frå ord til handling – Handlingsplan for norsk fagspråk i akademia</i>. I planen lanseres 21 konkrete tiltak for å styrke norsk fagspråk.</p> <p>HK-dir har bidratt i utarbeidelsen av handlingsplanen, og vil ha en viktig rolle i oppfølgingen. I 2024 omfatter dette særlig tiltak 7, 12, 13 og 20.</p> <p>Tiltak 12 i handlingsplanen (om tidsskriftordningen) er omtalt i del 3 tildelingsbrevet.</p> <p>KD ber HK-dir om å:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kartlegge systemene for norskundervisning og -vurdering ved universitetene og høyskolene, i dialog med institusjonene og Universitets- og høyskolerådet. Videre oppfølging av arbeidet med norskundervisning og vurdering ved UH-institusjonene gjøres i dialog med departementet etter at kartleggingen er gjennomført. Rapport fra kartleggingen leveres innen 01.06.2024. 2. Utrede hvordan lærebokordningen kan videreutvikles og eventuelt styrkes for å stimulere til mer skriving og bruk av læremidler på norsk. Rapport leveres departementet innen 1.6.2024. 3. Forbedre statistikken for norsk fagspråk i akademia, i samarbeid med Språkrådet. Første leveranse er en kartlegging av mulighetene for forbedring av statistikken og forslag til endringer. Rapport leveres i januar 2024 og vil være utgangspunkt for dialog med departementet om videre oppfølging». <p>HK-dir bes holde departementet orientert og vurdere behov for dialog underveis.</p>	

Oppdrag:	<i>2023-011 (ikke nytt oppdrag) Gjennomgå hele HK-dirs portefølje av beslutningsgrunnlag, retningslinjer o.l. og vurdere om noe er av en slik art at det bør forskriftsfestes</i>
Frist:	<i>1. november 2024</i>
Tildeling:	<i>Oppdraget finansieres innenfor gjeldende budsjettamme</i>
Bakgrunn og kort beskrivelse av oppdraget: <p>Departementet viser til supplerende tildelingsbrev nr. 9, 2023 (oppdrag 2023-011) om fastsettelse av ulike beslutningsgrunnlag som forskrift, og leveranse av første del av oppdraget. Her omtales andre del av oppdraget, som i tildelingsbrevet var satt opp med frist 20. desember 2023. Departementet viser også til møte 5. desember 2023 hvor departementet ga tilbakemelding om at denne delen av oppdraget kan få en ny frist for levering.</p> <p>Departementet ber om at direktoratet vurderer om det foreligger flere beslutningsgrunnlag eller retningslinjer for ansvarsområder innenfor direktoratets portefølje som bør være fastsatt i forskrift. Det er hensiktsmessig at direktoratet i første omgang utarbeider en overordnet oversikt over aktuelle beslutningsgrunnlag, retningslinjer mv., som grunnlag for å vurdere behovet for videre kartlegging. Departementet ber om at direktoratet lager en oversikt over hvilke klageordninger som er etablert for vedtak som fattes av direktoratet som første instans, herunder tilskuddsordninger.</p> <p>Departementet imøteser videre dialog om oppdraget. Vi ber HK-dir ta initiativ til dette når det er gjennomført en første kartlegging.</p> <p>Endelig vurdering sendes departementet innen 1. november 2024.</p>	

Vedlegg til tildelingsbrev – 2024

Krav til årsrapport for Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Årsrapporten er et av de viktigste dokumentene i styringsdialogen mellom Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og Kunnskapsdepartementet. Årsrapporten skal leveres **15. mars 2025**, jf. tildelingsbrevet punkt 5, og ha en struktur som er i tråd med kravene fra Finansdepartementet, jf. [veiledningen](#) fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

Årsrapporten skal:

- gi en samlet vurdering av måloppnåelse for målene til HK-dir slik at direktoratet viser hva de har lyktes med, hva som er sentrale utfordringer og fremtidige muligheter, samt hvordan direktoratet planlegger å møte disse
- gi beskrivelse av hvilke resultater og effekter HK-dir har oppnådd og bidratt til
- gi underlag for departementets rapportering til Stortinget og for styringsdialogen mellom HK-dir og departementet
- utkvittere spesielle krav og forventninger fra tildelingsbrevene og gi departementet trygghet for at HK-dir er drevet i tråd med forutsetningene som er gitt
- inneholde annen informasjon av betydning for departementets styring og oppfølging, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.3.3.

Nedenfor følger føringer for utvalgte deler av årsrapporten. Kunnskapsdepartementet viser for øvrig til veiledningen fra DFØ nevnt over.

III. Årets aktiviteter og resultater

Del III er hovedkapitlet i årsrapporten og skal hovedsakelig inneholde resultatrapportering i henhold til virksomhetens mål og styringsparametere, jf. omtale i tildelingsbrevet del 2. Rapporteringen skal også inneholde rapportering på tildelte midler, jf. del 3 i tildelingsbrevet.

HK-dir bør vurdere resultatene i lys av utviklingen over tid, ambisjonsnivå, strategien til direktoratet. Videre bør HK-dir bruke data og kilder for å belyse måloppnåelsen.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Denne delen av årsrapporten har to deler, en for å beskrive internkontrollen i HK-dir og en for å svare ut andre forutsetninger og krav i tildelingsbrevet.

Del 1: Rapportering om styring og kontroll i virksomheten

Virksomhetene skal ha opplegg for styring og kontroll som er tilpasset institusjonens egenart, risiko og vesentlighet. Rapporteringen skal inneholde:

- en beskrivelse av systemet for risikovurdering og at risikovurderingen er gjennomført
- en overordnet vurdering av de største risikoområdene som kan virke inn på evnen til å nå fastsatte mål og resultater, og gjennomførte eller planlagte tiltak for å redusere risiko
- en vurdering av om opplegget for styring og kontroll er godt nok til at:

- fastsatte mål og resultatkrav nås
  - ressursbruken er effektiv
  - lover og regler overholdes
  - resultat- og regnskapsinformasjonen er relevant og pålitelig
  - vesentlig styringssvikt, feil og mangler avdekkes og håndteres
  - internkontrollen er dokumentert
- en omtale av andre vesentlige forhold departementet må kjenne til
  - en omtale og oppfølging av ev. merknader fra Riksrevisjonen. Dersom Riksrevisjonen ikke har merknader, så skal direktoratet bekrefte dette.

Del 2: Rapportering på andre forutsetninger og krav

HK-dir skal i denne delen rapportere på fellesføringer fra regjeringen og andre krav som fremkommer i del 4 i tildelingsbrevet. Rapporteringen om tilskuddskontroll skal legges ved årsrapporten.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Dette kapitlet skal inneholde den fremtidsrettede delen av årsrapporten. Omtalen skal ta hensyn til både ettårig og flerårig perspektiv og inneholde omtale av fremtidsutsikter og overordnede planer.

Omtalen her bør ta utgangspunkt i virksomhetens strategi og egenart og få fram virksomhetens langsiktige ambisjoner. Omtalen bør også berøre hvordan virksomheten vil utvikle samarbeidet med nasjonale og internasjonale aktører. Virksomheten må synliggjøre overordnede prioriteringer og eventuell budsjettvirkning av disse.

VI. Årsregnskap

Dette kapitlet skal inneholde årsregnskapet med noter og ledelseskommentarer undertegnet av styret. Regnskapet skal være i henhold til krav fastsatt i økonomiregelverket, [rundskriv R-115](#) fra Finansdepartementet og krav Kunnskapsdepartementet har fastsatt. Departementet vil i eget brev oppgi frister og krav som vil gjelde for delårsregnskapene og årsregnskapet.

Vedlegg til tildelingsbrev – 2024

Frister i 2024 for budsjettarbeidet og veiledning for budsjettforslag for 2026 – Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse**1 Frister i 2024 for budsjettarbeidet**

For statsbudsjettet 2024	
1. februar	Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2023 til 2024.
23. februar	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2024. Departementet skal varsles dersom det på årsbasis forventes over- eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet har forvaltningsansvar.
23. september	Eventuelle innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for statsbudsjettet 2024. Gjelder nødvendige og uforutsette endringer på poster direktoratet har forvaltningsansvar for, bl.a. kontingenten for Den nordiske avtalen om adgang til høyere utdanning og forventet bruk på ordningen for nasjonale eksperter på utdannings- og opplæringsområdet i Europa-kommisjonen på kap. 288, post 74.
For statsbudsjettet 2025	
1. mars	Innspill til HK-dirs disponering av midler på kap. 241, post 21, kap. 257, post 70, kap. 258, post 21 og kap. 272 post 51, 52, 71 og 72, etter dialog med departementet.
13. mai	Innspill til rammefordelingsforslag for statsbudsjettet 2025. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster.
	Innspill til tekstomtale i Prop. 1 S for 2024 for kap. 225, 240, 241, 257, 258 og 272 (rapport for 2023).
14. juni	Innspill til tekstomtale i Prop. 1 S for 2025 for kap. 254 (rapport for 2023). Forslag til tilskudd til mottakere med øremerking i statsbudsjettet for 2025, kap. 270, post 74.
For statsbudsjettet 2026	
1. november	Budsjettforslag (satsinger og budsjettforslag for nullvekst)
7. desember	Eventuelle innspill til konsekvensjusteringer

2 Satsingsforslag 2026

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) kan sende satsingsforslag for tiltak direktoratet vurderer ikke kan dekkes gjennom eksisterende nivå på tildeling over Kunnskapsdepartementets budsjett.

Satsingsforslagene skal nummereres i prioritert rekkefølge. Mal som følger i punkt 4 i dette dokumentet, skal benyttes for framstilling av det enkelte forslag.

Det må framkomme tydelig hva som er forslag om økte driftsutgifter i direktoratet, og hva som er forslag til økninger til prosjekt- og/eller tilskuddsposter som HK-dir forvalter eller mottar tildeling fra.

Kostnadene skal oppgis inklusive merverdiavgift, med tilhørende beregninger.

3 Budsjettforslag 2026 for nullvekst

HK-dir skal se på mulighetene for omprioriteringer som gir rom for satsinger uten vekst og innenfor den eksisterende økonomiske rammen til direktoratet. I forslag om omprioritering må det komme tydelig fram hvordan handlingsrommet innenfor departementets tildeling skal benyttes. HK-dir kan også vurdere avvikling eller opprettelse av ordninger som en del av nullvekstforslaget.

4 Mal for framstilling av satsingsforslag

4.1 Beskrivende tittel for satsingsforslaget (xx mill. kroner)

SUPERSIDE-skal helst ikke overstige 1 side.

Kap.post-fordeling

Kap.post.upost	2026	2027	2028	2029	(i 1 000 kroner) Total sum/ varig endring
Sum over streken	X xxx	X xxx	X xxx	X xxx	

Alle beløpene i tabellen skal være endring sammenlignet med 2025. En satsing i 2026 som videreføres, skal derfor ha samme beløp i alle kolonnene.

Problembeskrivelse:

Beskrivelse av tiltaket:

I tillegg til en konkret omtale av tiltaket kan det være hensiktsmessig å kort omtale eksisterende ressursbruk.

Forventede virkninger av tiltaket:

Hva er merverdien av forslaget til bevilgningsøkning sammenlignet med en videreføring av eksisterende ressursbruk?

Samfunnsøkonomisk nytte:

Hvis det ikke er gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse, skal det fremgå at samfunnsøkonomisk nytte ikke er anslått.

Overordnet gevinstrealiseringsplan: **Vedlagt/ikke utarbeidet**

4.1.1 Nærmere om satsingsforslaget

Bindinger på tiltaket:

Ulike bindinger

- Juridiske/praktiske bindinger
- Politiske bindinger (f.eks. konkret punkt i regjeringsplattformen, stortingsmelding e.l.)
- Effektiviseringstiltak

Omtale av forslaget i tråd med utredningsinstruksen:

1. *Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?*

Her kan man ofte henvise til problembeskrivelsen over.

2. *Hvilke tiltak er relevante?*

Ofte er det tilstrekkelig å vise til nullalternativet (ingen tiltak), men andre alternative tiltak kan også nevnes.

3. *Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?*

Ofte kan man henvise til beskrivelsen av tiltaket over.

4. *Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?*

Prinsipielle spørsmål er relativt snevert definert i utredningsinstruksen:

«Prinsippspørsmål kan for eksempel gjelde den enkeltes personvern og integritet, rettssikkerhet, samvittighets-/ livssynsspørsmål eller likestillings- og diskrimineringsspørsmål eller tiltak som særskilt berører urfolk eller minoriteter.»

Derfor kan ofte følgende setning brukes: «Forslaget reiser ikke prinsipielle spørsmål i utredningsinstruksens forstand.»

5. *Hva er de positive og negative virkningene av tiltaket, hvor varige er de og hvem blir berørt?*

Ofte kan man henvise til omtalen av forventede virkninger over.

6. *Hva er forutsetningene for vellykket gjennomføring?*

Utfyllende informasjon

Her kan man f.eks. gjerne legge inn utfyllende informasjon om kostnadsanslaget.

Vedlegg til tildelingsbrev – 2024

Fullmakter – Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

1 Generelt

Vi viser til bevilgningsreglementet, reglement for økonomistyring i staten, bestemmelser om økonomistyring i staten og virksomhets- og økonomiinstruks for Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Eventuelle tilskuddsordninger må forvaltes i tråd med regelverket i staten.

Departementet kan når som helst trekke tilbake fullmakter. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

2 Budsjettfullmakter

Departementet stiller midler som angitt i tildelingsbrevet til disposisjon for virksomheten. Tildelingen innebærer at virksomheten har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpsrammene på hver enkelt post og til de formålene Stortinget har satt, slik disse er konkretisert i mål og resultatkrav i tildelingsbrevet.

Kunnskapsdepartementet gir for budsjettåret 2024 virksomheten fullmakt til å overskride tildelingen på kap. 256 post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3256 post 02. Tilsvarende er det gitt fullmakt til å overskride tildelingen på kap. 256 post 21 mot tilsvarende merinntekter på 3256 post 01.

Virksomheten har fullmakt til å utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter. Det vises til Finansdepartementets Rundskriv R-116 av 27. mai 2022 og veiledningsnotat fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. Vi gjør spesielt oppmerksom på at følgende deler av betalt merverdiavgift ikke er omfattet av nettoordningen:

- Merverdiavgift knyttet til merverdiavgiftspliktig aktivitet
- Merverdiavgiften til bygg, anlegg eller annen fast eiendom
- Merverdiavgift på varer og tjenester med begrenset fradragsrett etter mva-loven §§ 8-1 og 8-2

3 Administrative fullmakter

3.1 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet delegerer til HK-dir fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2024, jf. rundskriv R-110 av 20. juni 2023. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av HK-dir, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.

Fullmakten er begrenset oppad til følgende terskelverdier:

- Inntil 50 mill. kroner for brukerfinansierte prosjekter hos Statsbygg
- Inntil 100 mill. kroner for leie av lokaler i markedet. Terskelverdien gjelder summen av fremtidige leieforpliktelser

For prosjekter som overstiger disse terskelverdiene må saken forelegges Kunnskapsdepartementet før HK-dir kan inngå avtaler med Statsbygg eller andre.

Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at kostnadene dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden.

Klausul om fremleie ved eventuelt mindre behov for areal skal innarbeides ved inngåelse av nye husleiekontrakter. Det er videre en forutsetning at HK-dir nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

HK-dir skal bruke Statsbygg som rådgiver der summen av fremtidige husleieforpliktelser er over 30 mill. kroner, jf. [brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 31.januar 2020](#).

Departementet viser for øvrig til Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39, og sist endret ved kongelig resolusjon 13. januar 2017, se følgende lenke: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-bygge-leie/id670873/>.

3.2 Fullmakt til å inngå forlik, opptre på statens vegne i forliksrådet eller innrømme erstatningsansvar

Kunnskapsdepartementet gir HK-dir fullmakt til å inngå forlik eller innrømme ansvar i saker om erstatning opp til 450 000 kroner. I saker som gjelder erstatning over 450 000 kroner, skal saken legges frem for departementet til avgjørelse både i tilfeller hvor HK-dir skal dekke dette innenfor egne budsjetttrammer eller belaste budsjettkapittel 471, jf. nedenfor.

Erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift, kan belastes Justis- og beredskapsdepartementets budsjett, kap. 471 Statens erstatningsansvar. Hvis vilkårene i Justis- og beredskapsdepartementets (JD) rundskriv G-01/2017 er oppfylt, kan HK-dir belaste på JDs kapittel 471 uten at saken forelegges Kunnskapsdepartementet for avgjørelse. Øvrige utbetalinger av erstatning må virksomheten dekke innenfor egne rammer. For mer informasjon, se rundskriv [G-01/2017 Erstatningskrav mot staten – belastning av budsjettkapittel 471, post 71 og frafall av foreldelsesinnsigelse](#).

HK-dir har ansvar for juridisk kvalitetssikring av erstatningsrettslige spørsmål før avgjørelse treffes. Departementet forutsetter at HK-dir foretar en grundig vurdering av grunnleggende vilkår for erstatning, dvs. ansvarsgrunnlag, økonomisk tap, årsakssammenheng, påregnelighet og adekvans – og eventuelt om det skal inngås forlik uten å erkjenne ansvar.

Saker av prinsipiell betydning eller saker der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Kunnskapsdepartementet, som vurderer om det er aktuelt å be Regjeringsadvokaten om bistand.